

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ОСВІТНІХ СТАНДАРТІВ У ВИВЧЕННІ МОВИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ПОЗААУДИТОРНОМУ ЧИТАННЮ

Сучасний розвиток суспільства та науки має на меті оптимізацію процесу навчання та підвищення рівня кваліфікації випускників вищих навчальних закладів. Цьому сприяє запровадження Європейських Освітніх стандартів у освітній процес у вищих освітніх закладах, зокрема під час викладання та вивчення іноземної мови. Це стосується не тільки методів викладання, які використовуються під час навчання основним знанням, умінням та навичкам у повсякденному процесі навчання. Якість самостійної роботи студентів під час вивчення іноземної мови також має підвищуватись, і це відповідає Європейським освітнім нормам.

Оскільки сучасне розуміння володіння іноземною мовою передбачає формування таких основних видів мовленнєвої діяльності, як читання, писемне мовлення, сприймання мови на слух та спілкування відповідно до професійних ситуацій, які передбачені програмою, самостійна робота студентів також повинна відповідати цим вимогам, адже студент повинен самостійно оволодіти способами самостійної роботи, що особливо важливо під час опрацювання текстів, коли студент опановує додаткові лексичні елементи. Саме така робота допоможе майбутнім фахівцям визначити стратегію подальшого самонавчання.

У сучасній освіті набуває особливого значення компетентнісний підхід навчання іноземних мов, що означає здійснення майбутніми фахівцями орієнтовної іншомовної діяльності виконуючи дії на основі розвитку загальних компетенцій та комунікативних мовленнєвих компетенцій.

Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти визначають компетенції як суму знань, умінь та характерних рис, що дозволяє особистості виконувати певні дії. З точки зору вивчення іноземної мови розрізняють:

— загальні компетенції — тобто такі, що не є специфічними для мовлення, але такі, що необхідні для будь-якого виду діяльності, у тому числі й мовленнєвої;

— комунікативні мовні компетенції — це такі, які забезпечують суб'єктові можливість діяти, виконувати професійно спрямовану діяльність, застосовуючи спеціальні лінгвістичні засоби [1].

Для вдосконалення процесу вивчення іноземної мови, використовуючи вищепозначені компетенції, ми розробили методiku навчання позааудитроному читанню, що є самостійним видом роботи студентів.

Позааудиторне читання (домашнє читання) — це обов'язкове для всіх студентів, додаткове, постійне та змістовне читання. Тому тексти мають відповідати спеціалізації студентів, для того, щоб мотивувати їх до якісного сприйняття інформації іноземною мовою [3].

Ми розробили систему вправ до текстів відомих літературних творів Конан Дойля «Шість Наполеонів», «Вампір в Суссексі», «П'ять апельсинових зерняток», «Крадений лист» Едгара По та виокремили кілька головних етапів роботи над текстами для домашнього читання.

Перший етап — читання як процес отримання інформації. Цей етап є обов'язковим під час роботи над будь-яким текстом. На цьому етапі студенти мають можливість розвинути комунікативну мовну компетенцію, оскільки студенти повинні застосувати спеціальні лінгвістичні засоби для того, щоб сприйняти зміст тексту правильно.

Другий етап — це робота над аналітичним сприйняттям тексту. Його метою є якісне розуміння важливих фрагментів тексту. Другий етап включає в себе виконання системи вправ націлених на збагачення словникового запасу, покращення розуміння тексту, відтворення важливих стилістичних конструкцій тексту з метою їх запам'ятовування. Другий етап також включає в себе бесіду за прочитаним для перевірки розуміння студентами прочитаного матеріалу. Така система вправ залучає студента до аналітичного читання та сприяє більшому розумінню прочитаного іноземною мовою.

Оскільки види мовленнєвої діяльності реалізуються у вигляді сприйняття та відтворення певної інформації іноземною мовою, цей етап також абсолютно відповідає розвитку комунікативної мовної компетенції

Під час проведення домашнього читання ми вирішили запропонувати студентам не тільки зорове читання, а й слухове, використавши аудіозаписи вищевказаних текстів у формі аудіо-вистав, які відтворюють зміст друкованого тексту лише на 85 %. Для того, щоб здійснити якісний контроль розуміння аудіо-тексту та друкованого тексту та розвинути фонологічні вміння та навички, ми запровадили систему питань, спрямованих на інформацію, яку містять обидва тексти. Це забезпечило цілісність сприймання прочитаного та прослуханого. Звертаємо увагу, що аудіо-вистава за своїм змістом відрізняється від друкованого тексту, і це дає змогу якісно перевірити розуміння як прочитаної, так і прослуханої інформації.

Таким чином, третім етапом проведення домашнього читання є прослуховування аудіо-фрагменту, здійснення аналізу його розуміння та порівняння його з друкованим текстом.

Комунікативна мовленнєва компетенція може розглядатися як така, що складається з певних компонентів: лінгвістичного, соціо-прагматичного та прагматичного. До кожного з цих компонентів входять, зокрема, знання, вміння і навички. Лінгвістичні компетенції включають лексичні, фонологічні, синтаксичні знання і вміння та інші параметри мови як системи [1]. Таким чином, наша методична розробка базується, головним чином, на лінгвістичній компетенції, оскільки завдяки її завданням ми розвиваємо лексичні, синтаксичні та фонологічні знання та вміння.

Загальні компетенції майбутніх фахівців складаються зі знань спільних цінностей та ідеалів, прийнятих соціальними групами в інших країнах або регіонах, є найсуттєвішими для міжкультурного спілкування. Вміння передбачають здатність виконувати певні послідовні дії. Набуття вмінь може бути полегшено шляхом оволодіння знаннями або супроводжуватись різними формами життєвого досвіду (компетенцій) [2].

Таким чином, виконуючи завдання з позааудиторного читання, студенти оволодівають також і загальними компетенціями, адже вище зазначені літературні оповідання описують життєвий досвід своїх героїв, певний стиль поведінки, презентують особливості міжкультурного спілкування, спираючись на традиції різних соціокультурних груп багатьох регіонів.

Література

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. — К. : Ленвіт, 2003. — 237 с.
2. Ключко В. І., Прадівляний М. Г. Формування професійно спрямованої іншомовної компетентності фахівців технічних та економічних спеціальностей засобами сучасних інформаційних технологій: монографія / Рец. Л. В. Барановська, Н. Є. Мойсеюк. — ВНТУ Вінниця, 2009. — 174 с.
3. Клычникова З. И. Психологические особенности обучения чтению на иностранном языке. — М., 1983. — 167 с.

О. О. Бесклетна, НТУ України
«Київський політехнічний інститут»

СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У сучасному світі підготовка перекладачів виходить далеко за межі мовних проблем. Мова виступає лише засобом вираження думки і обумовлена різними історичними, соціальними, культурологічними, психологічними та іншими факторами.

При підготовці студентів до майбутньої професійної діяльності в якості перекладачів, викладач мусить навчити аудиторію виконувати правильні переклади, ознайомити з послідовністю дій перекладача, з необхідними для цього знаннями, вміннями та навичками. Викладач має підготувати студентів до професійного життя, навчивши їх методиці перекладу, ознайомити з професійними проблемами, що виникають у процесі роботи, із зовнішніми ресурсами, які перекладач може використовувати в своїй діяльності.

Міждисциплінарний підхід з моделювання діяльності перекладача ввів у перекладознавство нові категорії, такі як компетенція, дискурс та ін. Однак слід наголосити, що в сучасних працях